

دانشگاه تهران

یاددهی - یادگیری

در مدارس ابتدایی و متوسطه

دکتر محمدرضا کرامتی

دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

زهرا همتی

مدیر موسسه فرهنگی هنری فروغ فلق

انتشارات زندگی شاد

کرامتی، محمدرضا، ۱۳۳۷.
یاددهی - یادگیری در مدارس ابتدایی و متوسطه / محمدرضا کرامتی / زهرا همتی
تهران: زندگی شاد، ۱۳۹۴.
۱۱۲ ص.

۷۰۰۰ ریال: ۹-۳-۹۵۳۴۶-۶۰۰-۹۷۸

فیبا

یادگیری، استراتژی آموختن، تدریس تربیت، یادگیری فعال.

همتی، زهرا، ۱۳۴۱.

۱۳۹۴ ۲/۴۲ / LB ۱۰۶۰

۳۷۰/۱۵۲۳

۳۸۸۲۷-۸

انتشارات زندگی شاد

یاددهی - یادگیری در مدارس ابتدایی و متوسطه

نویسنده: دکتر محمدرضا کرامتی و زهرا همتی

ناشر: زندگی شاد

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۴

ISBN: 978-600-95446-3-9

حق چاپ برای انتشارات زندگی شاد محفوظ است

دفتر مرکزی انتشارات زندگی شاد: تهران. مرزداران. سرسبز جنوبی.

گلدیس ۸، پلاک ۲۸. طبقه ۳. ۴۴۲۷۸۶۳۱ و ۰۹۱۹۵۶۱۶۴۹۹ و ۰۹۱۵۵۰۳۵۶۱۷

انتشارات فروغ فلق: تهران. خ ولیعصر. کوچه رحمتی بهمیری. پ ۲۸.

۰۹۱۲۱۲۱۸۱۰۲-۰۹۱۲۵۵۵۵۵۷۲-۸۸۹۲۷۹۷۰

www.forughefalagh.com

برای اطلاع از مراکز فروش کتابهای انتشارات زندگی شاد

به سایت www.zendegieshad.ir مراجعه فرمایید.

۷۰۰۰ تومان

مقدمه ۵

۱. مفهوم جدید یاددهی - یادگیری ۹
روند تکامل مفهوم یاددهی - یادگیری

علم و روش

تجربه و بهره‌وری

یادگیری و موفقیت

کلیدهای عملی موفقیت

۲. اصول یاددهی - یادگیری ۳۵

اصول عمومی یاددهی - یادگیری

اصول اختصاصی یاددهی - یادگیری

کلیدهای عملی موفقیت

۳. برنامه‌ریزی ۴۷

برنامه‌ریزی برای یادگیری‌های خارج از کلاس

برنامه سالانه تدریس

برنامه روزانه تدریس

کلیدهای عملی موفقیت

۴. ارتباط ۶۷

ارتباط و عناصر آن

کلیدهای عملی موفقیت

۵. مدیریت کلاس درس ۸۱

سبک‌های مدیریتی معلمان

کلیدهای عملی موفقیت

۶. تفکر ۹۱

نقش محتوا، روش و ارزشیابی در پرورش تفکر

کلیدهای عملی موفقیت

۷. انضباط درونی ۱۰۱

انضباط درونی

انضباط بیرونی

کلیدهای عملی موفقیت

منابع ۱۱۲

مقدمه

زندگی مجموعه‌ای از تجربیات یادگیری است و هرچه بیشتر در مورد خود و دنیای اطرافمان بیاموزیم، کیفیت زندگی‌مان بهتر می‌شود. اگر در برخورد با چالش‌های کلاس، منزل یا محیط، شکست را بیاموزیم و به آن اعتیاد پیدا کنیم، توانایی‌مان برای مقابله با مشکلات کم می‌شود و اگر بر چالش‌ها غلبه نماییم، پیروز شدن را می‌آموزیم و قوی‌تر می‌شویم. لذا من هم با بنیامین باربر، جامعه‌شناس مشهور، موافقم که گفت: جهان را به ضعیف و قوی یا انسان‌های موفق و شکست‌خورده تقسیم نمی‌کنم، بلکه آن را به یادگیرنده‌ها و غیر یادگیرنده‌ها تقسیم می‌کنم (اسگوئورپ و اسگوئورپ، ۱۳۹۰). این کتاب که بر اساس نظریات پذیرفته‌شده علمی و تجارب واقعی، در کلاس‌های درس واقعی نوشته شده به شما کمک می‌کند همیشه در حال یادگیری باشید. از این‌رو همه معلمان را به مطالعه کتاب و کاربست ایده‌های آن دعوت می‌نمایم.

دوره‌های آموزش ضمن خدمت معلمان و اغلب کتاب‌هایی که در زمینه روش‌های تدریس نوشته شده بر انتقال دیدگاه‌های متفاوت تدریس تأکید می‌کنند. منبعی که بتواند شکاف بین تئوری و عمل را در تدریس پر کند، نادر است و این در حالی است که معلمان تازه‌کار دنبال آن نوع دانش عملی هستند که افراد باتجربه

در حرفه خود از آن بهره‌مندند. این یافته‌ها تنها از طریق تجربه به دست می‌آیند. این دانش حلقه مفقوده‌ای است که معلمان تازه‌کار دنبالش می‌گردند و ممکن است همان چیزی باشد که برایشان در حرفه تدریس لازم است. از آنجاکه معلمان اکثر وقت خود را در کلاس درس می‌گذرانند و به‌ناچار از همکاران خود جدا می‌افتند، کمتر فرصت می‌یابند به‌طور غیررسمی با سایر معلمان در تعامل باشند. در نتیجه کسانی که وارد حرفه معلمی می‌شوند به این دانش عملی دسترسی پیدا نمی‌کنند و ممکن است از این بابت رنج ببرند. در واقع معلمان تازه‌کار بیشتر مشتاق دست‌یابی به دانش درونی تدریس هستند که این دانش را معلمان باتجربه در اختیار دارند. آنها دوست دارند بدانند معلمان باتجربه چگونه به سؤالات زیر در جریان یاددهی - یادگیری پاسخ می‌دهند:

- * چگونه اولین روز کلاس را سپری کنم؟
- * چگونه زمان را به‌گونه‌ای مؤثر، مدیریت کنم؟
- * چگونه شاگردان را برای یادگیری درس آماده نمایم؟
- * چگونه در کلاس نظم برقرار کنم؟
- * چگونه با دانش‌آموزان ارتباط برقرار نمایم؟
- * چگونه به شاگردان بیاموزم که به من و به یکدیگر احترام

بگذارند؟

* چگونه یادگیری را شاد و مفرح سازم؟

* چگونه عشق به یادگیری را در شاگردان افزایش دهم؟

* چگونه شاگردان را به تفکر وادار کنم؟

* چگونه بدون استفاده از تشویق و تنبیه، شاگردان را به

یادگیری علاقه‌مند سازم؟

پاسخ به این سؤالات را لزوماً نمی‌توان در کتاب‌ها پیدا کرد. چالش‌های تدریس بیشتر از آن است که کلمات ساده بتوانند آن را توصیف کنند. بسیاری از کامیابی‌های تدریس مربوط به دانش عملی است که در اثر تعامل با همکاران و دانش‌آموزان به دست می‌آید. معلمان باتجربه‌ای که عاشق کارشان هستند می‌گویند ای‌کاش فرصت بیشتری می‌داشتند و در طول دوران خدمتشان درس‌های بالارزشی از همکارانشان فرامی‌گرفتند. این کتاب این درس‌های ساده، ارزشمند و عملی را در اختیار معلمان قرار می‌دهد. امیدوارم این کتاب به دست همه معلمان برسد. زیبایی نکات مطرح شده در کتاب این است که آنها درس‌های زندگی‌اند و می‌توانند در شرایط خارج از کلاس هم بکار گرفته شوند.

اکثر افرادی که در تهیه این کتاب به من کمک کردند، در واقع به‌طور غیرمستقیم این کار را انجام دادند. فرزندانم به من آموختند که توانایی انتخاب در هر یک از ما وجود دارد. مبلغان، دانشمندان و

عالمان دینی به من آموختند که همه می‌توانند موفق شوند و در این راه ایمان نقش مهمی دارد. دانشجویانم (به‌ویژه دانشجوی معلمان) در کلاس‌های درس حضوری و به‌ویژه مجازی درس‌های فراوانی به من آموختند. عشق و علاقه آنها در کلاس‌های درس ستودنی و غیرقابل وصف است. در واقع آنها بودند که آتش نگارش این کتاب را شعله‌ور ساختند. همچنین دانش‌آموزان و والدین علاوه بر کمک غیرمستقیم، تجارب ارزشمندی را به‌طور مستقیم در اختیارم گذاشتند. من هرگز نمی‌توانم به‌طور کامل دینم را به این افراد ادا نمایم. فقط می‌توانم در مقدمه این کتاب از همه آنان قدردانی کنم. این کتاب علاوه بر اینکه می‌تواند مورد استفاده کلیه معلمان قرار گیرد، منبع مناسبی برای درس یاددهی - یادگیری در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد است.

دکتر محمدرضا کرامتی

دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

mkeramaty@ut.ac.ir

mkeramati47@yahoo.com

zendegiyeshad@yahoo.com

www.zendegiyeshad.ir